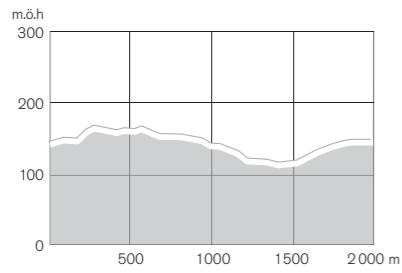

Naturstig – Omberg och istiden

2 km

Vet du vad en slukräna, ett sandurfält och en dödisgrop är för något? Skyltar vid dessa unika lämningar berättar istidens historia och dess betydelse för dagens landskap på Omberg. En avstickare från leden tar dig också ut till Vätterbranten och utsikten vid Oxbåset **13** och till den forna strandlinjen av den väldiga Baltiska issjön.

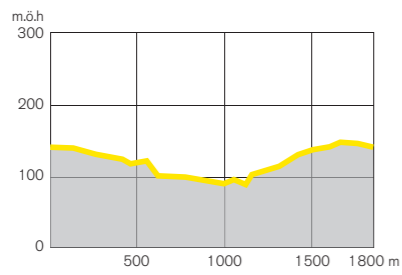
Skogsslingan – Träd och buskar

1,8 km

Utefter slingan kan du se över 40 olika sorters träd och buskar. Många av våra inhemska trädslag trivs på Omberg och återfinns här. Under skogsskolans tid infördes även många exotiska trädslag på Omberg. Idag är flera av dem gigantiska jättar.

Slingan passerar den gamla skogsskolan, lärarbostaden och vaktmästarbostaden (numera privata bostäder).

Mitt på slingan kan du göra en avstickare och se Ombergs, kanske Sveriges, högsta gran.

Ellen Keys led

6 km

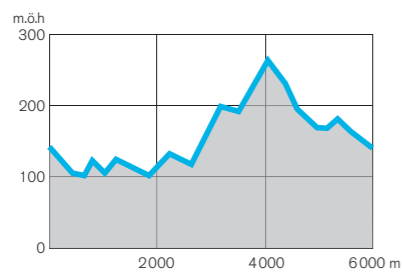
Vandringen bjuder på milsvid utsikt, lökdoftande bokskogar, knotig strandskog och en blomstrande slätteräng.

Leden går ner mot

Vättern på rullstensåsen från Stocklyckes parkering. Efter 200 meter kommer du till en slätteräng **2** – en av de artrikaste och mest hotade naturtyperna i Sverige.

Från Stocklycke hamn **3** slingrar sig leden via Rödgavels grotta **4** genom en omväxlande kustskog mot Bokskogens naturreservat **5**. Strax söder om reservatet byggde Ellen Key 1910 sitt smakfulla hus Strand **6** enligt andan "ett hem för själen". Sverkersgården **7** strax efter Strand är en gammal kyrkkyrka. Stigen passerar Ombergs turisthotell **3** och går sedan brant upp till Ombergs högsta punkt, Hjässan, **10** där vyerna över Östgötaslätten, Tåkern och Vättern väntar. Runt Hjässan finns lämningar av Hjässaborgen, den största av Ombergs fornborgar.

Dammen i Mörkahällkärrs naturreservat **12** hyser paddor, grodor och andra vattendjur. Håll utkik efter snokar på grodjakt! Sista sträckan av leden går genom en vacker bokskog.

Älvarumsleden

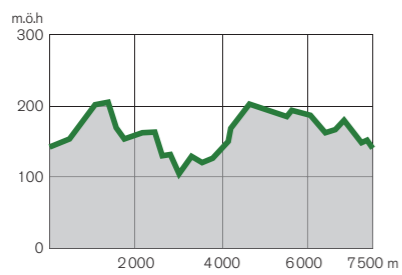
7,5 km

Möt branternas och gran-naturskogens mångfald, upplev Vätterns dramatik och besök fina utsiktspunkter.

Ett par hundra meter efter start går stigen i en så kallad slukräna, ett spår

efter istiden. Norr om Pers sten **14** följer en trolsk och mycket vacker sträcka ner mot Älvarums udde **17**. Vättern skymtar mellan ädellövskogens träd och ståtliga granar. Vid Älvarums udde kan man ta sig ner till klapperstensstranden för att bada eller dra upp en middagsfisk. Strax norr om udden ligger Storpissans naturreservat **18**. Bäckan Storpissan som rinner längs reservatets nordgräns bildar på våren en kraftig stråle rakt ut i Vättern **19**.

Gör gärna en avstickare till Marbergets stup **21**, med magnifik utsikt över Vättern och Ombergsskogarna. På hemvägen passeras Borggården **16** den mest välbevarade av bergets tre fornborgar, och kalkkärret i Mörkahällkärrs naturreservat **12**.

Omberg runt/ Östgötaleden

ca 26 km

Längs vandringleden ligger gräddan av bergets natur- och kultursevärdheter. Västra väggar, Alvastra och Ellen Keys Strand är vida kända i Sverige och utomlands, men längs vägen finner du också mindre kända smultronställen som Bockakyrkogården och Renstadsfällan.

Vägen upp till Storpissans naturreservat **18** beskrivs i "Älvarumsleden". Norr om Storpissans utlopp **19** finns ett eklandkapsområde **20** som minner om djurgårdsepen då berget var kunglig jaktpark. Här betar åter boskap. Vandringen fortsätter, förbi den kalkrika Vitlerbäckens **22**, mot utsiktspunkten Västra väggar **23**. Här kan du spana ner i Vätterns klara vatten 100 meter från ovan. Vid Drottning Ommas borg **25** finns murrester av en 1500 år gammal fornborg. Här får man utsikt över det anrika Borghamn med kalkstensbrottet, hamnen och Bockakyrkogården **26**.

På vandringen längs östra Omberg möter du snart Östgötaslätten. Du kan göra en avstickare till Ombergslidens naturreservat **24** som hyser många av Östergötlands främsta orkidéekarr. Du passerar Ranstadsfällans **16** blomsterrika naturbetesmarker med utsikt mot Tåkern och slätten. Vid Høje Lilläng **11** passerar du unika hagmarks- och slätterängsmiljöer. På Ombergs sydsluttning möter du vidsträckt bok-, ask- och almskogar. Alvastra kloster **8** utgörs av ståtliga ruiner av det medeltida cistercienserklostret. Leden från Ombergs turisthotell och tillbaka till startpunkten Stocklycke beskrivs – i motsatt riktning – under "Ellen Keys led".

Observera: många leder nära Vätternkanterna går nära branter och stup.

SVEASKOG

För mer information:
www.sveaskog.se
Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

SEVÄRDHETER

- 1 Ekoparkens informationsplats** vid Stocklycke är en bra utgångspunkt för besöket i ekoparken. Naturstigar, vandringsleder och guidade natur- och kulturvandringar utgår härifrån.
- 2 Stocklycke äng** är en slätteräng med fantastisk blomsterprakt. Här växer bland annat solvända, jungfrulin och gullviva.
- 3 Stocklycke hamn** hade stor betydelse för skogsbruket på Omberg fram till 1950-talet. Här skeppades virke från avverkningsarna på berget ut för vidare transport till industrier kring Vättern. Strax söder om hamnen finns en besöksvänlig grotta i vattenbrynet.
- 4 Rödgavels grotta** är den största av 15 grottor längs branterna mot Vättern. Du kan endast besöka den från sjösidan.
- 5 Bokskogens naturreservat** är en vacker bok- och ädellöv-naturskog i sluttningen ner mot Vättern.
- 6 Ellen Keys villa Strand** ligger inbjudande vid Vättern, omgiven av bokskog. Här bodde författarinnan Ellen Key (1849–1926) under senare delen av sitt liv. Huset var en samlingsplats för den tidens kända konstnärer och författare.

Blåsippor

7 Sverkersgården är en medeltida lämning efter kung Sverker och den mäktiga sverkerska ätten som regerade i Sverige under 1100-talet.

8 Alvastra kloster grundades av franska cisterciensermunkar 1143. Den heliga Birgitta fick här några av sina viktigaste uppenbarelser. I och med reformationen (1500-talet) blev klostret en ruin.

9 Pålbyggnaden är Sveriges enda kända pålbyggnad från yngre stenåldern och ett av landets äldsta forminnen då den är daterad till cirka 3 100 fKr. I dag finns ingenting kvar ovan jord, men skyltar beskriver anläggningen.

10 Hjässan och Hjässaborgen är ett av de populäraste besöksmålen. Hjässan, bergets högsta punkt, erbjuder en magnifik utsikt över Vättern, Tåkern och Östgötaslätten. Runt Hjässan finns lämningar efter Hjässaborgen, den största av Ombergs tre fornborgar.

11 Høje Lilläng hyser Ombergs finaste ängsflora. Här återskapar vi tillsammans med Länsstyrelsen Östergötland de forna ängsmarkerna genom traditionell slätter och bete.

12 Mörkahällkärrs naturreservat har ett kalkkärr med flera olika orkidéer som flugblomster och skogsnycskar, men även många andra kalkgynnade växter.

13 Oxbåset är en sevärd bergsbrant som stupar nästan lodrätt ner i Vättern. Längs en djup ravin är det möjligt att ta sig ner till sjön. Kalkutfällningar skapar ett mosaikartat mönster i branten.

14 Pers sten är ett stort stenblock vid Sjövägen som enligt sägnen jätten Per har slängt dit.

15 Borggården är den bäst bevarade av bergets tre fornborgar.

16 Renstadsfällan är en blomsterrik naturbetesmark där gullvivor blommar om sommaren.

17 Älvarums udde är en vacker plats intill Vättern med grillplats, vindskydd och möjligheter till bad och fiske.

18 Storpissans naturreservat är en rik grannaturskog med gamla, grova träd. Skogen har många låg- och stubbar i olika stadier av nedbrytning, vilket gynnar en rad insekter, lavar och fåglar.

19 Storpissans utlopp bildar en kraftig stråle ner i Vättern på våren.

20 Ombergs jätteekar finns i ett 16 hektar stort område. Här finns ett fyrtiotal månghundraåriga ekar. Med frihuggning och betande djur återskapar Sveaskog ett beteslandskap likt det som fanns för mer än 150 år sedan. I området påträffas många ovanliga vedinsekter, bland annat den sällsynta läderbaggen.

21 Marberget erbjuder en vacker utsikt över omgivningarna.

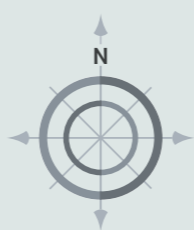
22 Vitlerbäckan är en kalkrik bäck där lavinventering har gjorts.

23 Västra väggar erbjuder en fantastisk utsikt över Vättern – se framsidan!

24 Ombergslidens naturreservat hyser några av Östergötlands främsta orkidéekarr.

25 Drottning Ommas fornborg uppfördes under folkvandringstiden på 400- och 500-talen.

26 Bockakyrkogården är en gravplats för ett 80-tal soldater och fångar som i slutet av 1800-talet bröt sten till Karlsborgs fästning.

- Café
- Dricksvatten
- Eldstad
- Fornlämning
- Hotell
- Information
- Tillgängligt för synskadade
- Parkering
- Rastplats
- Serivering
- 21 Sevärdhet
- 5 Restaurang, café och logi

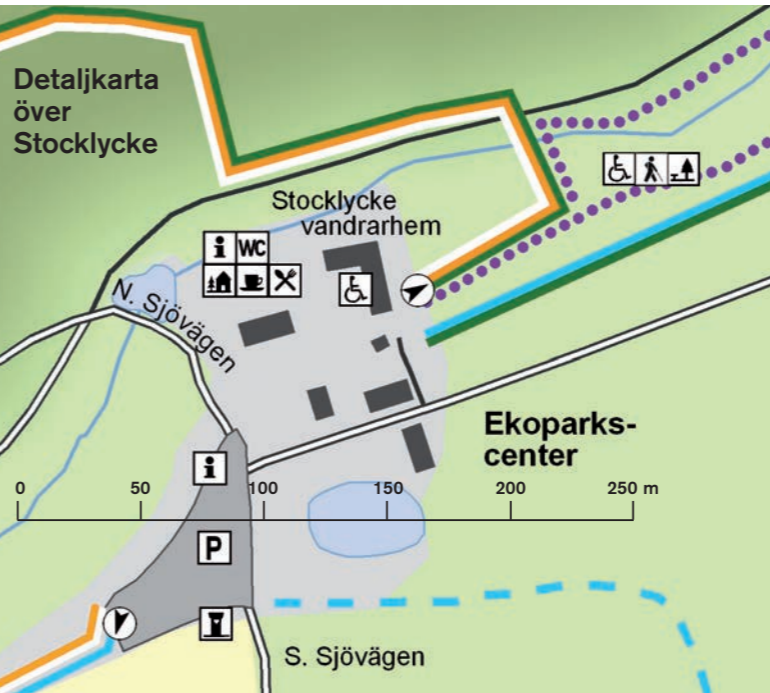
- Startplats led
- Tillgängligt för rörelsehindrade
- Torrpass
- Utsikt
- Vandrarhem
- Vindskydd
- WC Vattentoilet

- Riksväg
- Bilväg
- Enskild väg (Biltrafik förbjuden)
- Enskild sämre väg (Biltrafik förbjuden)
- Stig
- Naturreservatsgräns
- Ekoparksgräns

- Skog
- Vatten
- Öppen mark
- Myrmark
- Åkermark

- Naturstig – Omberg och istiden
- Skogsslingan Träd och buskar
- Ellen Keys led
- Älvarumsleden
- Omberg runt/ Östgötaleden
- Bokskogsstigen
- Genväg till Hjässan
- Cykelled

Ekopark Omberg

Bokskogsstigen

0,6 km

Tillgängligt för synskadade

Möt bokskogens pelarsal utanför Ekoparkcenter Omberg.

På en 650 m lång slinga tar du dig lätt fram med rullstol, rullator och barnvagn. Synskadade hittar vägen med hjälp av ett ledrep. Två fikaplatser med bord finns vid stigen och på en bro över en vacker bäck finns sittbänkar. På våren är fågelsången i skogen magnifik. Då blommar också vitsippor, lungört och violer. Sommardag ger bokskogens djupa skugga svalka och ett sälsamt lugn. Bokskogen vid Ekoparkcenter är "bara" ca 130 år gammal och var tidigare åkermark till Stocklycke gård. Håll utkik efter odlingsrösen och lämningar från diken som passerar vid små "broar".